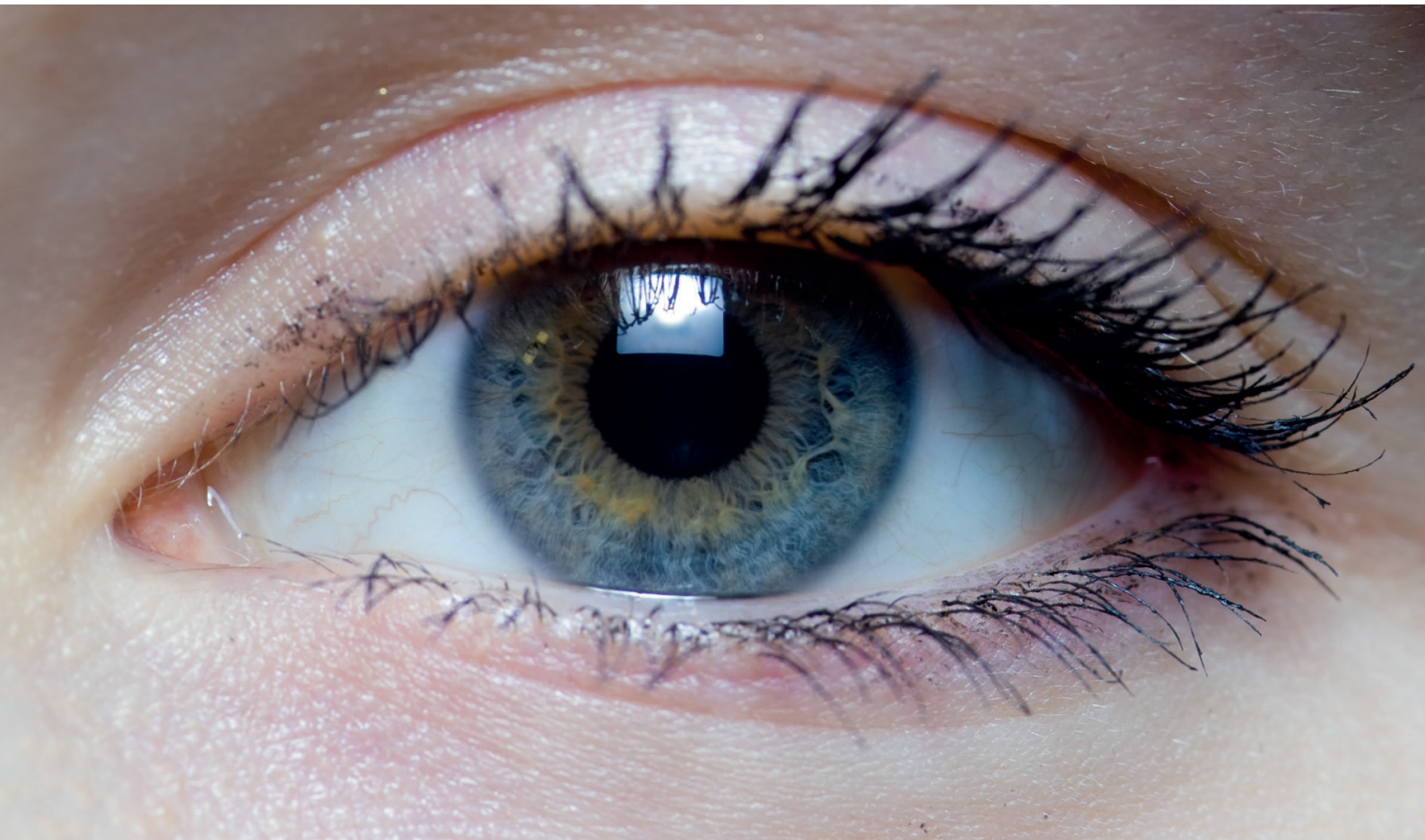

EGÉSZSÉGÜGYI SZAKEMBEREK

CSÁSZÁR ZSUZSANNA

PÁCIENSEK TÁJÉKOZTATÁSA ÉS FELKÉSZÍTÉSE CATARACTA MŰTÉTRE

A cataracta műtétre várakozó páciensek szorongását kívánjuk oldani szuggesztív kommunikációs elemekből is építkező írott, és hangfájlként is meghallgatható betegtájékoztatókkal.

Számos cataracta műtéten átesett betegünk érdekes, örömteli élményként élte meg a műtét során felvillanó színes fényeket. Ezt a tapasztalatot használtuk fel a műtét során várható élmények leírásakor, lehetőséget teremtve pácienseinknek a műtét pozitív megélésére. Félt beavatkozás helyett érdekes kaland is lehet a műtét, s a műtét során tapasztalt fényjátékot követően visszakapja a beteg az elhomályosult lencse által elvett fényt.

A szürkehályog ellenes műtét a QOL szerint a legsikeresebb és leggyakrabban végzett műtéti beavatkozás. Hazánkban évente közel 100 000 ilyen beavatkozás történik.

A műtétek szinte 100 %-ban „helyi érzéstelenítés”-ben történnek. A teljes fájdalommentességet a szemfelszínre adagolt érzéstelenítő oldattal, esetleg kiegészítésként a szem belsejébe adott érzéstelenítővel lehet biztosítani. A fájdalommentesség ellenére maradnak kellemetlen szakaszai a műtétnek. Ilyen lehet a szem nyitva tartását biztosító szemterpesz behelyezése, a mikroszkóp erős fénye, az intenzív folyadékáramlás, a tokzsák mozgásakor jelentkező feszítő érzés. Erre a kellemetlenségre a betegek egy része a szem vagy fej mozgásával reagál, ami a műtét során az operatőr számára igen kellemetlen lehet. Ha feszült a beteg, próbálja szemét becsukni, ami a szemhéjterpesz miatt nem sikerül, de az erre következő szemben belüli nyomásemelkedés szintén nehezíti a műtétet.

A műtétek lefolyása szinte minden esetben egyforma, ennek ellenére a betegek igen különbözően élik meg a beavatkozást. Van, aki lazán fekvé mintegy átadja magát az élményeknek, élvezi a fényeket és könnyű műtét után boldogan kel fel a

műtőasztaltól. Van, aki az egész beavatkozást kellemetlennek, szinte elviselhetetlennek éli meg, mozgással, feszítéssel nehezíti a műtét kivitelezését. Érdekesség, hogy a betegek egy része a második szemén végzet beavatkozást kellemetlenebbnek éli meg, ezt irodalmi adatok is alátámasztják, pontos okot nem tudunk. Hogyan lehetne elérni, hogy minden beteg az első csoportba, a műtétet kellemesnek megélők közé tartozzon?

Korábbi munkánk során Dr Jakubovits Edittel és Kekecs Zoltán pszichológussal olyan hanganyagot dolgoztunk ki, melyet a betegek randomizáltan kiválasztott csoportja többször meghallgatott a műtét előtt. A hanganyag relaxációs gyakorlatból, a műtéti fázisok átkeretezését tartalmazó szuggesztiókból, énerősítést, szorongások oldását segítő és a kontrollézés erősítését szolgáló részekből állt. Ezzel együtt információkat adott a műtét körüli történésekről és gyakoroltatta az operáló orvos hangjára kiépített feltételes reflexeket. A hanganyagot használó és nem használó csoportok összehasonlítása során nemcsak a szubjektív mutatókban, de a vegetatív állapotot jelző értékekben is lényegesen jobb eredmények születtek a pszichés előkészítést használókhoz képest.

Gyakorlatunk során a hanganyagot módosítottuk, két részre bontottuk. Az inkább információ átadást célzó anyagrészt után a műtét fázisait kevésbé követő, első sorban a fényre fókuszált figyelem segítő hatását felhasználó anyagrészt következik. Megtapasztaltuk, hogy az állami rendszeren belül a pozitív verbális kommunikáció szabályait nem követi a műtői személyzet minden tagja, a módszert az orvos és egészségügyben dolgozó kollégák nehezen fogadják el. A hanganyagot nekik is bemutatjuk, workshop-on próbáljuk játékosan megnyerni őket a módszer elfogadásának.